

מונגש באהבה

נגישות במוסדות החינוך

נגישות פרטנית בחינוך מי האחראי?

הדס אגמון, עו"ד
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות – משרד המשפטים

על מה נשוחח היום?

הכרת הנציבות;

חלוקת אחריות בין הגורמים;

אמצעי אכיפה של הוראות התקנות.

נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

הנציבות הוקמה בשנת 2000 במשרד המשפטים על מנת ליישם
את חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

תפקידי הנציבות:

קידום וניטור אמנת
האו"ם בדבר זכויות
של אנשים עם
מוגבלות

עידוד השתלבות
והשתתפות של אנשים
עם מוגבלות בחברה

קידום שוויון
ומניעת הפליה
של אנשים עם
מוגבלות

קידום עקרונות היסוד
של חוק השוויון

מבנה הנציבות

נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות

הנגשה פרטנית – להיות חלק מהקהילה

דוגמאות:

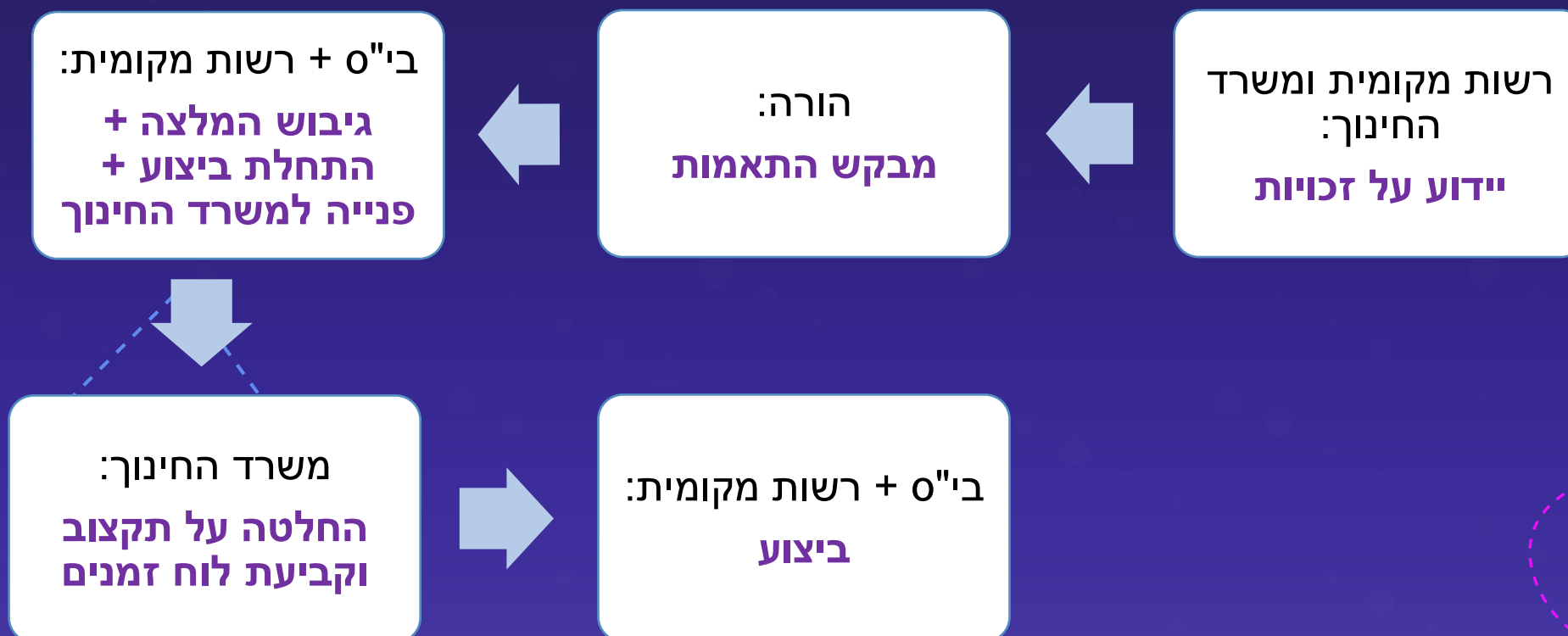
- מעלית/ כבש
- סימון מכשולים בבית הספר
- כיתה אקוסטית
- התאמת התאורה בכיתה
- מסלול נגיש בטיול שנתי
- תרגום לשפת סימנים/תמלול באסיפת הורים ומסיבת סיום

"אני גם לא יכולה להגיע לאולם הישיבות, לחדר המחשבים אני לא יכולה להגיע. למעבדה אני לא יכולה להגיע. אני לא יכולה ללכת לשיעורים הללו כי יש מדרגות ואני לא יכולה לעלות. לא מרימים אותי. אני לא משתתפת בשיעורי המעבדה, ולא בשיעורי מחשבים. אני מפסידה שני שיעורים של מחשבים בשבוע. פעם בשבוע אני מפסידה שיעור מעבדה. המעבדה נמצא בקומה שלוש. חדר המחשבים נמצא בקומה א' ויש מדרגות על מנת להגיע לחדר זה".

[ת"א 25413-03-10 אמה של פלונית (קטינה) ואח' נ' עיריית שפרעם ואח']

הנגשה פרטנית היא תהליך עם גורמים רבים

יידוע לגבי זכויות – הרשות המקומית

חיוני שהורים יידעו על זכותם מראש – מאפשר רישום מוקדם וניהול תהליך כך שההנגשה תבוצע לפני הלימודים;

- משרד החינוך הפיק חוברת להורים – צריכה להופיע באתר הרשות המקומית;
- פרסום אופן הגשת בקשה להתאמות - בכל מקום שבו מתפרסמת פתיחת הרישום;
- להודיע על הזכות להתאמות – בכל הודעה של הרשות בנושאי רישום;
- גיבוש נוהל לאיתור מוקדם של תלמידים/הורים עם מוגבלות שנכנסים למערכת החינוך;
- הנגשה ללא רישום כשיש אפשרות רישום יחידה;
- מכרז מסגרת – מאפשר התקשרות מהירה.

הגשת בקשה להתאמות - הורה ותלמיד

הורה צריך להניע את התהליך כדי ששאר הגורמים יידעו מה נדרש

- זכות לרישום מוקדם (15 חודש לפני תחילת הלימודים);
- הגשת בקשה להתאמות – בהתאם לטופס שבתקנות;
- ככלל – ההתאמות יינתנו מתוך הרשימה שבתוספת השנייה. אבל יתכן שתידרש התאמה שלא מופיעה ברשימה – לפי הצורך של הילד;

לזכור – יש זכות לערער על החלטת הגורמים האחרים.

גיבוש המלצה והתחלת ביצוע - הבעלות על מוסד החינוך

חשוב להבדיל: התאמות כלליות, התאמות לביצוע מיידיות, והתאמות שדורשות תכנון ותקצוב

- התאמות כלליות: גיבוש נהלים פנימיים לגבי הנגשת אירועים, טיולים; הדרכה כללית לעובדים;
- התאמות מיידיות: סידור הכיתה באופן מותאם; הדרכת צוות לגבי תלמיד;
- התאמות שדורשות תקצוב או תכנון: בעל המוסד מגבש המלצה/החלטה ואז רוכש התאמות טכנולוגיות או פונה למ' החינוך לגבי התאמות בינוי.

אחריות בעל המוסד לבצע את התאמות הנגישות (גם אם אין מימון של משרד החינוך) ולשמור על זמינות ותקינות ההתאמות.

התאמות נגישות מבנה – אחריות לפי הבעלות על המקרקעין

ככלל, האחריות על ביצוע ההתאמות היא על הבעלות של מוסד החינוך

אבל - בהתאמות נגישות שדורשות היתר בנייה כגון התקנת פיר ומעלית הביצוע הוא באחריות הבעלים על המקרקעין.

לבעלות על ביה"ס יש אחריות לפנות לבעלים ולפעול לקידום ההנגשה.

השתתפות במימון - משרד החינוך

משרד החינוך מממן הנגשה (100% בהנגשה פרטנית, לפי הערכת עלויות של המשרד).

אבל גם אם לא משתתף במימון יש חובה על הבעלות להנגיש

לוח הזמנים לקבלת החלטה של משרד החינוך לגבי מימון קבוע בתקנות

משרד החינוך אחראי להנגיש חומרים שהוא מספק (למשל בחינות)

הנציבות אוכפת את ביצוע חובות ההנגשה בחינוך

הנגשה פרטנית

הנגשה כללית

תביעות בעניינם של תלמיד/הורה עם מוגבלות = פיצוי בסדר גודל של עשרות אלפי שקלים

אחריות נושאי משרה ובעלי תפקיד

הפרה של צו נגישות היא עבירה פלילית;

- נושא משרה ברשות המקומית חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת העבירה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו;
 - נעברה העבירה בידי רשות מקומית או בידי אחד מעובדיה - חזקה שנושא המשרה הפר חובתו אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו;
- אחריות דומה בתביעה אזרחית.

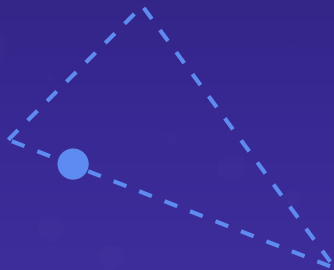
לסיכום

המטרה משותפת – הנגשה מתאימה ומהירה לתלמיד והורה

יידוע על הזכויות;

הבנה של תפקידו של כל גורם;

פעולה מהירה לפי לוחות הזמנים.

מונגש באהבה

נגישות במוסדות החינוך

תודה על ההקשבה!

שאלות?